මුස්ලිම් විවාහයන්හි බහුවිවාහ නවතාලීම

musawah
For Equality in the Family

Musawah ප්‍රතිපත්ති පත්‍රිකාව 03

බහු විවාහය[1] ස්වාමිපුරුෂයන්ට, භාර්යාවන් සහ එවැනි සබඳතාවලට සම්බන්ධ දරුවන්ට හානිකර විය හැකි බවට සාක්ෂිවලින් පෙනී යයි (උදාහරණයක් ලෙස, CEDAW කමිටුව, 1994; අල්-ක්‍රෙනාවි සහ වෙනත් අය, 2011; කැම්ප්බෙල් සහ වෙනත් අය, 2005 බලන්න). එය පුද්ගලයන්, පවුල් සහ ගෘහයන් පීඩාවට පත් කරයි. එමෙන්ම එය නිවස තුළ සහ සමාජයේ ප්‍රචණ්ඩත්වය උත්සන්න කිරීමට දායක විය හැකිය.

බහු විවාහ යනු 'ඉස්ලාමීය' ස්ථාපනයක් නොවේ - එය ඉස්ලාමයට පෙර පැවති අතර ලොව පුරා බොහෝ සමාජ, සංස්කෘතීන් සහ ආගමික ප්‍රජාවන් තුළ සිදුවී ඇත. බහු විවාහ තුළ භාර්යාවන් අතර සමානාත්මතාවය රැක ගැනීමට නොහැකි නම් ස්වාමිපුරුෂයන්ට එක් භාර්යාවක් පමණක් විවාහ කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය ද ඇතුළුව අල්-කුරානය බහු විවාහයට සීමාවන් පනවා ඇත (සූරා අන්-නීසා' 4: 3). අල් කුරානය ද සඳහන් කරන්නේ මූලික වශයෙන් සියලු භාර්යාවන්ට එක හා සමානව සැලකීම කළ නොහැකි බවය (සූරා අන්-නීසා' 4: 129). අල් කුරානය දෙවියන් වහන්සේ මනුෂ්‍ය වර්ගයා මැවූයේ තනි යුවලකින් බව ඉගැන්වීමෙන් සාමාන්‍ය පරිචය වනුයේ ඒක විවාහ ක්‍රමය බව සඳහන් කරයි (සූරා අන්-නීසා' 4: 1). බහු විවාහය යනු සමහර කොන්දේසි යටතේ පමණක් අවසර දෙනු ලබන ව්‍යතිරේකයකි.

මුහම්මද් නබිතුමා (සල්) කදීජා සමඟ එළඹුණු පළමු හා දීර්ඝ විවාහය ඒකවිවාහයක් විය. දේශපාලන හා ගෝත්‍රයේ අවශ්‍යතා මත එතුමා ඇගේ මරණයෙන් පසු කිහිප වතාවක් විවාහ විය. නමුත් බහු විවාහය නිසා සිදුවිය හැකි හානිය එතුමා හඳුනාගත් අතර, තම දියණියට සිදු විය හැකි එවැනි හානියෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා දෙවන බිරිඳක් විවාහ කර ගැනීමට එතුමාගේ බෑණාට ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය (සහීහ් අල්-බුහාරි 5230; සහීහ් මුස්ලිම් 2449 අ).

2018 මාර්තු මාසයේදී අල්-අසාර්හි මහා ඉමාම්, ෂෙයික් අහමඩ් අල් තායිබ්, බහු විවාහය නිසා කාන්තාවන්ට හා ළමයින්ට සිදුවන හානිය ගැන කතා කළහ. බහු විවාහය තුළින් එවැනි හානියක් සිදු විය හැකි බව පිළිගැනීම නිසා ඇත්ත වශයෙන්ම, ලොව පුරා බහුතර මුස්ලිම් හා මුස්ලිම් නොවන රටවල එය සීමා කර ඇත.

බහුභාර්යා සේවයෙන් සිදුවන හානිය එතරම් පැහැදිලිව පෙනෙන වර්තමාන සන්දර්භය තුළ, කුරානයේ ගමන් මඟ ඉදිරියට ගෙන යා යුතු අතර, බහු විවාහය දැඩි ලෙස සීමා කිරීමට ද, අවසානයේදී එය සම්පූර්ණයෙන්ම තහනම් කිරීමට ද රජයන් පියවර ගත යුතු ය.

අල් කුරානය භාර්යාවන්ගේ, දරුවන්ගේ සහ පවුල්වල යහපැවැත්මට සහාය වන ඒකවිවාහ ක්‍රමය වෙනුවෙන් පෙනී සිටී.

1 වඩාත් සුලභ සහ මුස්ලිම් පවුල් නීතිවල අනුමත කර ඇති එකම බහුවිවාහ ක්‍රමය බහුභාර්යා සේවනය වන නමුත්, 'බහු විවාහ' යනු 'බහුභාර්යා' (පුරුෂයකු එක වරකට එක් භාර්යාවකට වඩා විවාහ වී සිටීම) සහ 'බහුපුරුෂ' (කාන්තාවක් එකවර එක් ස්වාමිපුරුෂයෙකුට වඩා විවාහ වීම) යන දෙකම ඇතුළත් පොදු යෙදුමකි.

එය වැදගත් වන්නේ ඇයි?

ඒකවිවාහ ක්‍රමය වඩාත් පිළිගත් විවාහ ක්‍රමය වන්නේ මන්ද:

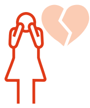

බහු විවාහ භාර්යාවන්ට හානිකර ය:

පළමු හා පසු භාර්යාවන්ට බහු විවාහ සබඳතාවලදී මානසික, චිත්තවේගීය හා ශාරීරික හානියක් සිදුවිය හැකිය (අල්-ක්‍රෙනාවි, 2016; මැක්ඩර්මොට් සහ කව්ඩන්, 2015 බලන්න). ස්වාමිපුරුෂයන්ට බහු විවාහය පිළිබඳ තර්ජනය තම භාර්යාවන්ගේ හිසට ඉහළින් තබා ගත හැකි අතර, එමගින් භාර්යාවන් කනස්සල්ලට හා යටහත් පහත් බවට පත් කළ හැකිය. බහුවිධ භාර්යාවන් සමග විවාහ වූ පසු, සම්පත් බෙදා හැරීම, කාලය සහ සෙනෙහස පාලනය කිරීම ස්වාමිපුරුෂයන් සතු වෙයි. පළමු භාර්යාවට ලැබෙන ප්‍රමුඛත්වය ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය, බලය හෝ අනුග්‍රහය අනුව භාර්යාවන්ට අසමාන ලෙස සැලකීමට ස්වාමි පුරුෂයින්ට හැකි වේ. බහු විවාහයේ මානසික සෞඛ්‍යමය බලපෑම් පිළිබඳ පර්යේෂණ සමාලෝචනයකින් හෙළි වූයේ 'ඒක විවාහ කාන්තාවන්ට සාපේක්ෂව බහු විවාහ කාන්තාවන් අතර මානසික අවපීඩනය, කාංසාව, සතුරුකම, ජීවිත කාලය අඩුවීම සහ විවාහ තෘප්තිය අවම වීම, ගැටළු සහගත පවුල් ක්‍රියාකාරීත්වය සහ අඩු ආත්ම අභිමානය ඇතුළු මානසික සෞඛ්‍ය ගැටලු සාමාන්‍යයෙන් එම අධ්‍යනයන් තුළින් හෙළිදරව් වන බවයි. (ෂෙපර්ඩ්, 2013).

බහු විවාහය ස්වාමිපුරුෂයන්ට බරක් වේ:

බහු විවාහ ස්වාමිපුරුෂයන්ට තම භාර්යාවන් හා දරුවන් අතර කාලය, රැකවරණය සහ සම්පත් සමානව බෙදා දීමට උත්සාහ කිරීමෙන් ආතතියට මුහුණ දීමට සිදු විය හැකිය. සෞදි අරාබියේ හෘද රෝග විශේෂඥයකු විසින් 2015 දී කරන ලද අධ්‍යයනයකින් හෙළි වූයේ, බහු විවාහය තුළින් භාර්යාවන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි වන විට හෘද රෝග ඇතිවීමේ අවදානම හා බරපතලකම සිව් ගුණයකින් වැඩි වන බවයි (කබා, 2015).

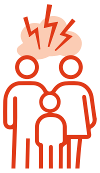

බහු විවාහ විසින් විවාහය සහ පවුල් පීඩාවට පත් කරයි:

බහු විවාහ විසින් පවුල් මූල්‍යමය හා චිත්තවේගීය වශයෙන් පීඩාවට පත් කළ හැකිය, මන්ද බහු භාර්යාවන් සහ ඔවුන්ගේ දරුවන් සැමියාගේ / පියාගේ සම්පත්, අවධානය සහ කාලය සීමිත ප්‍රමාණයක් බෙදා ගත යුතුය (සහ සමහර විට ඒ සඳහා තරග කළ යුතුය). සෞදි අරාබියේ 2001 දී කරන ලද අධ්‍යයනයකින් හෙළි වූයේ අධ්‍යයන කාලය තුළ සිදු වූ දික්කසාදවලින් සියයට 55 කට බහු විවාහ හේතු වී ඇති බවයි (අරාබ් පුවත්, 2001). පහළ පංතියේ නාගරික සන්දර්භය තුළ, ස්වාමිපුරුෂයන් බොහෝ විට නොමැති හෝ භාර්යාවන් හා දරුවන්ට උපයා දීම නොකරන අතර බහු විවාහ මගින් කාන්තාවන්ට ප්‍රමාණවත් සමාජ සුභසාධනය සහ ශාරීරික ආරක්ෂාව නොමැතිකම වැනි ගැටළු වසන් කළ හැකිය (අල්-ෂර්මානි, 2017).

බහුවිවාහ සියලු විවාහයන්හි දරුවන්ට අසාධාරණ වේ:

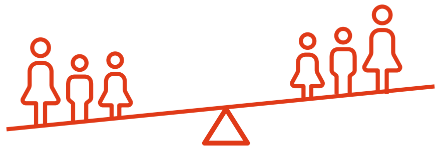

බහු විවාහ පවුල්වල දරුවන් සමග කරන ලද අධ්‍යයන සමාලෝචනයකින් හෙළි වූයේ මෙම දරුවන්ට ඒක විවාහ පවුල්වල දරුවන්ට වඩා 'වැඩි වශයෙන් මානසික සෞඛ්‍ය ගැටලු, සමාජීය ගැටළු, සහ අඩු අධ්‍යාපනික ජයග්‍රහණ' ඇති බවයි (අල්-ෂරීෆ්, සහ වෙනත් අය, 2016). බහු-විවාහ සහ ඒක විවාහ ක්‍රම පිළිබඳව අධ්‍යයන සමාලෝචනය කරන පත්‍රිකාවක් සඳහන් කළේ උප සහරානු සහ බටහිර අප්‍රිකානු රටවල් බොහොමයක බහු විවාහ පවුල්වල දරුවන්, ඒක විවාහ කුටුම්භවල දරුවන්ට වඩා දුර්වල පෝෂණය සහිත බැවින් මිය යෑමේ වැඩි අවදානමකින් යුක්ත වන බවයි (හෙන්රිච් සහ වෙනත් අය, 2012).

ජාතික ආරක්ෂාව සහ සංවර්ධනය කෙරෙහි බහු විවාහ සෘණාත්මකව බල පෑ හැකිය:

බහු විවාහ වැඩි වශයෙන් සමාජීය ගැටුම් සහ ජාතික හා ජාත්‍යන්තර ආරක්ෂාව සහ සංවර්ධනය සම්බන්ධ ගැටළුවලට සම්බන්ධ වී ඇත (නිදසුනක් ලෙස, හඩ්සන් සහ මැක්ඩර්මොට්, 2015; ගෙස්ට්, 2018; ටර්ට්ල්ට්, 2005 බලන්න). ලෝකයේ වඩාත්ම අස්ථාවර රටවල් 20ක් ගතහොත්, ඒ රටවල් සියල්ල තුළම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක බහු විවාහ ඇත (ගෙස්ට්, 2018). සිදුවීම් බහුලව පවතින උප සහරා අප්‍රිකාවේ බහු විවාහය සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ අධ්‍යයනයකින් හෙළි වූයේ, 'ඒක විවාහ බලාත්මක කිරීමෙන් සරුභාවය සියයට 40 කින් අඩු වන බවත්, ඉතිරිකිරීම් සියයට 70 කින් වැඩි වන බවත්, පුද්ගල නිෂ්පාදනය සියයට 170 කින් ඉහළ නංවන බවත්ය' (ටර්ට්ල්ට්, 2005, පි. 1365).

නීති වෙනස් කළ යුත්තේ ඇයි?

වර්තමාන මුස්ලිම් පවුල් නීති පදනම් වී ඇත්තේ ශතවර්ෂ ගණනාවක විවිධ සන්දර්භ මත ලියැවුණු පූජනීය ග්‍රන්ථ අර්ථකථනය කිරීමට ගත් මානව ප්‍රයත්නයන් මත ය. මුස්ලිම් නීති සම්ප්‍රදායේ බොහෝ ඉගැන්වීම් මෙම නීති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට සහ බහු විවාහය අවසන් කිරීමට ද සහාය වේ:

කුරානයේ පිළිගත් සම්ප්‍රදාය ඒක විවාහ ක්‍රමයයි.

දෙවියන් වහන්සේ විසින් නිර්මාණය කරන ලද පළමු යුවළ ඇතුළත් වූයේ ඒක විවාහයකට ය. විවාහ සහකරුවෙකු හැඳින්වීමට දෙවියන් ‘සව්ජ්’ යන වචනය භාවිතා කරයි (සූරා අන්-නීසා 4: 1). අරාබි භාෂාවෙන් එයින් අදහස් කරන්නේ යුගලයකින් එකකි. මෙමගින් නැවතත් අවධාරණය කෙරෙන්නේ කුරානයේ පිළිගත් සම්ප්‍රදාය ඒක විවාහය බවයි.

කුරානය ස්වාමි පුරුෂයින්ට බහු විවාහවලට විරුද්ධව උපදෙස් දෙයි.

පුරුෂයින්ට කාන්තාවන් දෙදෙනෙකු, තිදෙනෙකු හෝ හතර දෙනෙකු විවාහ කර ගත හැකි බව සූරා අන්-නීසා 4: 3 හි සඳහන් වන අතර, එය තවදුරටත් මෙසේ කියයි: 'කෙසේ වෙතත්, ඔබට සමානාත්මතාවය ආරක්ෂා කළ නොහැකි වනු ඇතැයි බියක් දැනෙන්නේ නම්, එක් කාන්තාවක් පමණක් විවාහ කර ගන්න. නැතිනම් ඔබේ දකුණු අතෙහි සන්තකව ඇති දේ මොනවාද?. මෙය බරපතළ අසාධාරණයක් නොකිරීමට ඔබට ඉවහල් වනු ඇත. එපමණක් නොව, සූරා අන්-නීසා 4: 129 පවසන්නේ, ‘ඔබේ දැඩි ආශාව එය වුවද, ඔබට කිසි විටෙකත් කාන්තාවන් අතර සාධාරණය සහ සමානාත්මතාව රකිමින් කටයුතු කළ නොහැකිය...’

කුරානයේ බහු විවාහය යනු ව්‍යාතිරේඛයකි.

අල්-කුර්ආනයේ සෑම රීතියක් සඳහාම (නිදසුනක් වශයෙන්, උපවාසයේ යෙදීම, නැමදීම, හජ් වන්දනාවේ යෙදීම (සූරා අල්-බකරා)), සෑම විටම යම් යම් කොන්දේසි සහ සදාචාරාත්මක මූලධර්මයන්ට යටත් වන ව්‍යතිරේක පවතී. ව්‍යතිරේඛයක් වන බහු විවාහ සඳහා කොන්දේසි දෙකක් සූරා අන්-නීසා 4: 3 පෙන්වා දෙයි. මෙම කොන්දේසි නම්: (1) වැන්දඹුවන් සහ අනාථ දරුවන්[2] කෙරෙහි සමාජයේ යුක්තිය ඉටු වන අයුරින් රැකබලා ගැනීමට නොහැකි වනු ඇතැයි යන බිය; සහ (2) බහු විවාහ සංස්ථාවක සිටින සියලුම කාන්තාවන්ගේ (සහ පුරුෂයාගේ) නිදහස් සම්පූර්ණ එකඟතාව.[3] මෙම කොන්දේසි දෙක නොමැති විට, දෙවියන් වහන්සේ මිනිසුන්ට අණ කරන්නේ බරපතළ අසාධාරණයන් වළක්වා ගැනීම සඳහා එක් භාර්යාවක් පමණක් විවාහ කර ගන්නා ලෙසයි.

වක්තෘවරයාගේ උදාහරණය බහු විවාහයට සහාය නොදක්වයි.

බහු විවාහ දිරි ගන්වන අය බොහෝ විට මුහම්මද් නබි (සල්) තුමාගේ සුන්නාහ් (පරිචය) ගැන උපුටා දක්වයි. කෙසේ වෙතත්, එතුමා සිය පළමු බිරිඳ කදීජා සමඟ විවාහ වී සිටියදී වසර 25 කට වැඩි කාලයක් ඒක විවාහයක සිටියහ. ඇයගේ මරණයෙන් පසු එතුමාගේ විවාහයන් සිදු වූයේ (අයිෂා හැර) දේශපාලන හා ගෝත්‍රයේ අවශ්‍යතා මත වැන්දඹු හෝ දික්කසාද වූ කාන්තාවන් සමග ය. තවද, එක් අව්‍යාජ සම්ප්‍රදායක් පවසන පරිදි නබිතුමා තම බෑණා වන අලි ඉබ්න් අබි තාලිබ්ට නබිතුමාගේ දියණිය වන ෆාතිමා දික්කසාද නොකොට වෙනත් කාන්තාවක් විවාහ කර ගැනීම තහනම් කර ඇත.

අල්-මිස්වර් බින් මක්‍රමා සඳහන් කළ පරිදි:

ධර්මාසනයේ සිටි අල්ලාහ්ගේ දූතයා (صلى الله عليه وسلم) මෙසේ කියනු මට ඇසිණ, “බනූ හිෂාම් බින් අල්-මුගිරා තම දියණිය අලි බින් අබු තාලිබ් සමඟ විවාහ කර ගැනීමට අවසර දෙන ලෙස මාගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. නමුත් මම අවසර නොදුන්නෙමි. අලි බින් අබු තාලිබ් මගේ දියණිය දික්කසාද කරන්නේ නම් මිස ඊට අවසර නොදෙනු ඇත. මන්ද ෆාතිමා මගේ ශරීරයේ කොටසක් වන අතර ඇය දැකීමට අකමැති දේට මම ද අකමැති වන අතර ඇයට රිදවන දේ මට ද රිදවයි.” සහීහ් අල්-බුහාරි 5230

2 යතාමා යන අරාබි වචනය බොහෝ විට ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් ‘අනාථයන්’ ලෙස පරිවර්තනය වෙයි; කෙසේ වෙතත්, මෙය නිවැරදි පරිවර්තනයක් නොවේ. මෙම වචනය මගින් පියවරුන් අහිමි වූ දරුවන් (නමුත් ඔවුන් මව්වරුන් අහිමි වූවන් නොවේ), සහ වැන්දඹුවන් අදහස් වෙයි. සූරා අන්-නීසා 4:127 හි විශේෂයෙන් කරන්නේ ගැහැණු යතාමා (යටමා අන්-නීසා ’), එනම් ස්වාමිපුරුෂයන් සහ/හෝ පියවරුන් අහිමි වූ කාන්තාවන් පිළිබඳව සඳහන් වෙයි. පුරාණ අරාබි කාව්‍යවල වැන්දඹුවන් හැඳින්වීමට ද යතාමා යන වචනය භාවිතා වේ. පියා සහ මව යන දෙදෙනාම අහිමි වූ දරුවෙකු අරාබි බසින් යතීම් ලෙස හැඳින්වේ.

3 තාබා යන ක්‍රියා පදය යෙදන්නේ යහපත් ලෙස සිටීම හෝ හැඟීම, නිදහසේ දීම, නිදහසේ කැමැත්ත ලබා දීම යන මූල අරුතෙනි. මෙම ඡේදයේ එය දෙවරක් සඳහන් වේ: 4:3 හි එක් වරක් සහ 4: 4 හි නැවත වරක්. අවස්ථා දෙකේදීම එය කාන්තාවන් ගැන සඳහන් කරයි. කෙසේ වෙතත්, 4:3 හි, සම්භාව්‍ය හා නූතන ප්‍රවීණයන් කාන්තාවන්ගේ හැඟීම් නොසලකා හැර ඇති අතර මෙම අර්ථය සීමා කර ඇත්තේ එක්කෝ පිරිමින්ට ස්ත්‍රීන් ගැන හොඳ හැඟීමක් (එනම්, ඔවුන් කැමති අය තෝරා ගැනීම) හෝ කාන්තාවන් අවසර නොදිය හැකි කාණ්ඩයකට (උදා ඔවුන්ගේ මව්වරුන් ආදී ලෙස) අයත් වන්නේ නැති බව සහතික කිරීම සඳහා පමණි.

මුස්ලිම් නීති සම්ප්‍රදාය බහු විවාහ සීමා කිරීමට ඉඩ දෙයි.

තම ස්වාමිපුරුෂයා දෙවන භාර්යාවක් සමඟ විවාහ වුවහොත් දික්කසාද වීමට භාර්යාවකට ඇති අයිතිය හන්බලි නීති සම්ප්‍රදාය විසින් පිළිගනී. ඉස්ලාමයේ මුල් කාලය සිට පැවත එන භාවිතයන් මෙයට අනුබල දෙයි. නබිතුමාගේ මිණිබිරිය මෙන්ම අලි සහ ෆාතිමාගේ මිනිබිරියගේ දුව වූ සකිනා බින්ත් අල් හුසේන් ඇගේ විවාහ ගිවිසුමට විවිධ කොන්දේසි ඇතුළත් කළ අතර, ඔවුන්ගේ විවාහය අතරතුර වෙනත් බිරිඳක් රැගෙන ඒමට තම ස්වාමිපුරුෂයාට අයිතියක් නැති බව ද සඳහන් කළාය. හන්බාලි නීති සම්ප්‍රදායේ අනුගාමිකයන් නොවන ප්‍රජාවන් ඇතුළුව විවිධ මුස්ලිම් රටවල් එවැනි කොන්දේසි ඇතුළත් කිරීමේ අයිතිය පිළිගනී, උදා. ජෝර්දානය, මොරොක්කෝව, ඊජිප්තුව සහ ඉරානය. මිනිසෙකුට බහු භාර්යාවන් අතර සාධාරණ හා යුක්ති සහගත වීමට නොහැකි බව පවසමින් ටියුනීසියාව බහු විවාහය සම්පූර්ණයෙන්ම තහනම් කර ඇත.

ආගමික ශාස්ත්‍රඥන් සහ නායකයින් බහු විවාහය නිසා සිදුවන හානිය හඳුනා ගනී.

2018 මාර්තු මාසයේදී අසාර්හි නායක ඉමාම් තුමා වන තායිබ් කියා සිටියේ, 'බහු විවාහය කාන්තාවන්ට හා ළමයින්ට සිදුවන අසාධාරණයක්' බවත්, මෙම ක්‍රියාව සිදු වන්නේ 'අල්-කුරානය සහ නබිතුමාගේ සම්ප්‍රදාය පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැතිකම' නිසා බවත්ය. බහු භාර්යාවන් විවාහ කර ගැනීම සඳහා මිනිසෙකු 'සාධාරණ කොන්දේසිවලට කීකරු විය යුතුය' යනුවෙන් අල්-කුරානය පවසන ආකාරය ඔහු සාකච්ඡා කළේය. 'සාධාරණත්වය රැක ගැනීමට නොහැකි නම් බහු භාර්යාවන් තබා ගැනීම තහනම්ය' (ඒඑෆ්පී, 2019).

බහු විවාහ ජනප්‍රිය නොවේ

2007-2012 මැලේසියානු සමීක්ෂණය

60%

භාර්යාවන් සහ ළමයින්ගෙන් 60%ක් ප්‍රකාශ කළේ තම ස්වාමි පුරුෂයින්/පියවරුන් බහු විවාහවලට එළඹීමෙන් අනතුරුව තමන් ඔවුන්ට අනුබල නොදුන් බවයි.

92%

වයස 18ට වැඩි ළමයින්ගෙන් 92%ක් සිය ජීවන අත්දැකීම් නිසා තමන් බහු විවාහ අනුමත නොකරන බව පැවසූහ.

2008 ඉරානයේ පැවැත් වූ අධ්‍යනය

96%

සමීක්ෂණයට බඳුන් වූ කාන්තාවන්ගෙන් 96%ක් පුරුෂයෙකුට දෙවන භාර්යාවක් ලබා ගැනීමට ඉඩ දීම අනුමත නොකළහ.

2016 මැද පෙරදිග සහ උතුරු අප්‍රිකානු සමීක්ෂණය

1%

ඊජිප්තුවේ, මොරොක්කෝවේ සහ පලස්තීනයේ සියලු විවාහවලින් බහු විවාහ ලෙස සටහන් වන්නේ 1%ක් හෝ ඊට අඩු සංඛ්‍යාවකි.

මුස්ලිම් සන්දර්භය තුළ කාන්තාවන් සහ ළමුන් බහු විවාහයට සහාය නොදක්වන බව බොහෝ අධ්‍යයනවලින් පෙනී යයි. බහු විවාහ පවුල්වල ස්වාමිපුරුෂයන්, භාර්යාවන් සහ දරුවන් පිළිබඳ 2007–2012 මැලේසියානු සමීක්ෂණයකින් හෙළි වූයේ භාර්යාවන් හා දරුවන්ගෙන් සියයට 60 ක් බහු විවාහයට ඇතුළත් වීමෙන් පසු තම ස්වාමිපුරුෂයන්ට / පියවරුන්ට සහයනොදැක් වූ බවත්, 18ට වැඩි දරුවන්ගෙන් සියයට 92 ක් ස්වකීය ජීවිත අත්දැකීම් මත පදනම්ව බහු විවාහය නිර්දේශ නොකරන බවත් ය (ඉස්ලාමයේ සහෝදරියෝ, 2018). 2008 දී ඉරානයේ කරන ලද අධ්‍යයනයකින් හෙළි වූයේ, සමීක්ෂණයට ලක් වූ කාන්තාවන්ගෙන් සියයට 96 ක් පිරිමියෙකුට දෙවන භාර්යාවක් ලබා ගැනීමට ඉඩ දීම අනුමත නොකරන බවයි (යුද්ධ හා සාම වාර්තා කිරීමේ ආයතනය, 2010). ඊජිප්තුවේ, මොරොක්කෝවේ සහ පලස්තීනයේ බහු විවාහය වැඩි වැඩියෙන් දුර්ලභ බව මෑත දී කරන ලද මැද පෙරදිග හා උතුරු අප්‍රිකානු සමීක්ෂණයකින් හෙළි විය. එය සෑම රටකම මුළු විවාහයන්ගෙන් සියයට 1 ක් හෝ ඊට අඩුවෙන් දක්නට ලැබුණි (අල් ෆෙකී සහ වෙනත් අය, 2017, පි. 68, 118, 224).

බහු විවාහයට සම්බන්ධ ඇතැම් අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම් හා බැඳීම්:

- **මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය 16 (1) (සීඩෝ - CEDAW - සම්මුතියේ 16 වන වගන්තියේ ඇතුළත්):** 'පුරුෂයින්ට හා කාන්තාවන්ට... විවාහයට, විවාහය අතරතුර සහ එය විසුරුවා හැරීමේදී සමාන අයිතිවාසිකම් හිමි වේ.'
- **සීඩෝ කමිටුවේ පොදු නිර්දේශය 21, 14 ඡේදය.(1994):** 'බහු විවාහ, කාන්තාවකට විවාහය පිළිබඳව පිරිමින් සමඟ සමානාත්මතාවයට ඇති අයිතියට පටහැනි වන අතර, ඇයට සහ ඇයගේ යැපෙන්නන්ට බරපතල මානසික හා මූල්‍යමය ප්‍රතිවිපාක ඇති කළ හැකිය. එවැනි විවාහයන් අධෛර්යමත් කර තහනම් කළ යුතුය.'
- **සීඩෝ කමිටුවේ පොදු නිර්දේශය 29, 27-28 ඡේද (2013):** '... බහු විවාහ හේතුවෙන් කාන්තාවන්ගේ ඔවුන්ගේ දරුවන්ගේ මානව හිමිකම් සහ ආර්ථික යහපැවැත්මට එල්ල වන බරපතල බලපෑම් පිළිබඳව පෙන්වා දෙන කමිටුව එය අහෝසි කරන ලෙස නිරන්තරයෙන් ඉල්ලා සිටින අතර, දැනට පවත්නා බහු විවාහ විවාහවල සිටින්නන්ගේ ආර්ථික අයිතිවාසිකම්වල ආරක්ෂාව සහතික කරන ලෙස ද ඉල්ලා සිටී.
- **මානව සහ මිනිස් අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අප්‍රිකානු ප්‍රඥප්තියේ කාන්තා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රොටෝකෝලය (මපුටෝ ප්‍රොටොකෝලය) (2003):** 'කාන්තාවන් සහ පිරිමින්ට සමාන අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමට සහ විවාහයේ සමාන හවුල්කරුවන් ලෙස සැලකීමට රාජ්‍ය පාර්ශවයන් සහතික විය යුතුය. (ඇ) බහු විවාහ විවාහ සබඳතා ඇතුළුව විවාහයේ සහ පවුලේ කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය කර ආරක්ෂා කර ඇති බවටත්, ඒක විවාහය වඩාත් තෝරා ගනු ලබන සහ දිරිමත් කරනු ලබන විවාහ ක්‍රමය බවට සහතික කිරීම සඳහා ඔවුන් සුදුසු ජාතික ව්‍යවස්ථාදායක ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.'

ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු වී ඇත්තේ කොහිද?

බහු විවාහ තහනම් කිරීමෙන් හෝ දැඩි ලෙස සීමා කිරීමෙන් සහ කාන්තාවන්ට සාධාරණත්වය සහ යුක්තිය සහතික කිරීමට රටවල් කිහිපයක් ක්‍රියා කර ඇත:

නීතිය මගින් බහු විවාහ තහනම් කිරීම:

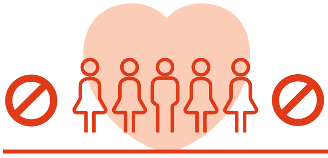

ටියුනීසියාව

සූරා අන්-නීසා 4: 129 හි අවබෝධය ('ඔබේ දැඩි ආශාව වුවද කාන්තාවන් අතර සාධාරණව කටයුතු කිරීමට ඔබට කිසි විටෙකත් හැකියාවක් නැත ...') මත, කිසිදු ස්වාමි පුරුෂයකුට භාර්යාවන්ට සමානව සැලකිය නොහැකිය යන පදනමින් 1956 නීතිය යටතේ බහු විවාහය තහනම් කර ඇත. එය සිර දඬුවමක් හෝ දඩයක් නියම කළ හැකි සාපරාධී වරදකි. බහු විවාහ විවාහයක් අක්‍රමවත් ලෙස සලකනු ලබන අතර එය අහෝසි කළ යුතු ක්‍රමයක් ලෙස ද සළකනු ලැබේ.

බහු විවාහයකට එළඹීම සඳහා අධිකරණයේ අවසරය සහ දැනට සිටින භාර්යාවන්ගේ එකඟතාවය අවශ්‍ය වීම:

ඇල්ජීරියාව

බහු විවාහ අධිකරණය විසින් අනුමත කළ යුතු අතර එය තීන්දු කළ හැක්කේ පවත්නා භාර්යාවන්ගේ එකඟතාවයෙන් පමණි. අධිකරණයේ අවසරය ලබා දෙන්නේ ස්වාමිපුරුෂයාට බහු විවාහයන් සඳහා සාධාරණීකරණය කිරීමට හැකි වූවා සේම, සියළුම භාර්යාවන්ට සාධාරණයක් ඉටු කිරීමට ඔහුට ඇති හැකියාව සනාථ කිරීමටත්, ඔහුගේ සියලු විවාහයන් සම්බන්ධයෙන් විවාහ ජීවිතයේ අවශ්‍ය කොන්දේසි සපුරාලීමටත් හැකි නම් පමණි.

ඉරාකය (කුර්දිස්තාන් කලාපය)

බහු විවාහවලට අධිකරණය විසින් අනුමැතිය දිය යුතු අතර එය තීන්දු කළ හැක්කේ පවත්නා භාර්යාවන්ගේ එකඟතාවයෙන් සහ යම් යම් කොන්දේසි සපුරා ඇත්නම් පමණි. විනිශ්චයකාරවරයකුගේ අවසරයකින් තොරව විවාහ වන පුරුෂයින්ට සිර දඬුවමක් හා දඩයක් නියම වේ. විනිසුරුවන්ට දඬුවම් අත්හිටුවීම තහනම්ය.

ඉන්දුනීසියාව

බහු විවාහ අධිකරණය විසින් අනුමත කළ යුතු අතර එය තීන්දු කළ හැක්කේ පවත්නා භාර්යාවන්ගේ එකඟතාවයෙන් පමණි. අධිකරණයේ අවසරය ලබා දෙන්නේ ස්වාමිපුරුෂයාගේ දැනට සිටින බිරිඳ: (i) ඇගේ විවාහක යුතුකම් ඉටු කිරීමට නොහැකි වීම; (ii) ශාරීරික රෝගයකින් හෝ සුව කළ නොහැකි රෝගයකින් පෙළීම; හෝ (iii) දරුවන් බිහි කළ නොහැකි වීම යන තත්වයන්ට මුහුණ දෙන්නේ නම් පමණි.

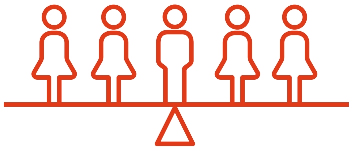

බහු විවාහයකට එළඹීම සඳහා නිල අවසරය (අධිකරණය වැනි) ලැබිය යුතු වීම

බංග්ලාදේශය, පකිස්තානය

බහු විවාහ විවාහ සඳහා අවසර දී ඇත්තේ බේරුම්කරණ කවුන්සිලයක (සභාපතිවරයෙකුගේ සහ ස්වාමිපුරුෂයා සහ භාර්යාව හෝ භාර්යාවන්ගේ එක් නියෝජිතයෙකුගෙන් සමන්විත මධ්‍යස්ථ සභාවෙන් ලබා ගන්නා) ලිඛිත අවසරයකින් පමණි. යෝජිත විවාහය අත්‍යවශ්‍ය සහ සාධාරණ යැයි ද, සුදුසු යයි හැඟෙන කොන්දේසිවලට (එසේ ඇත්නම්) යටත් විය යුතු යයි ද ඔවුන් සෑහීමකට පත් විය යුතුය.

සිංගප්පූරුව

බහු විවාහ සඳහා බලය පවරනු ලබන්නේ රජයේ පත් කරන ලද නිලධාරියෙකු (කාදි) විසිනි. ස්වාමිපුරුෂයාට තම භාර්යාවන්ගේ මූල්‍ය, ශාරීරික හා චිත්තවේගීය යහපැවැත්ම පිළිබඳව සමබර විය හැකි යයි ඔහු සෑහීමකට පත්විය යුතුය; ඔහුගේ දැනට පවතින විවාහය යහපත් ලෙස පැවතීම හා; නව විවාහය සියලු පාර්ශවයන්ට ප්‍රයෝජනවත්/ඵලදායී එකක් ලෙස සෑහීමකට පත් විය යුතුය.

මොරොක්කෝව

2004 මොඩ්වානා හි පෙරවදන මගින් සූරා අන්-නීසා 4: 3 සහ 4: 129 මත පදනම්ව බහු විවාහ අධෛර්යමත් කරයි. එයට ඉඩ දෙනු ලබන්නේ සුජාත නොවන විවාහ වැළැක්වීම වෙනුවෙන් දැඩි කොන්දේසි මත පමණි. අසමානතාවයෙන් යුතුව සැළකීමේ අවදානමක් තිබේ නම් හෝ ගිවිසුම් තුළ භාර්යාව විසින් ස්වාමි පුරුෂයාට දෙවන බිරිඳක් ගෙන ඒම තහනම් කර ඇත්නම් බහු විවාහ තහනම් වේ. බහු විවාහ සඳහා උසාවිවලට අවසර දිය හැක්කේ සුවිශේෂී අවස්ථාවල පමණි; එනම් විවාහය සඳහා අවස්ථානුකූල යුක්තිසහගත බව සනාථ වී ඇති අතර පවුල් දෙක සඳහා නඩත්තු අයිතිවාසිකම්, නවාතැන් සහ ජීවිතයේ සෑම අංශයකම සමානාත්මතාවය සහතික කිරීමට සැමියාට ප්‍රමාණවත් සම්පත් තිබේ නම් පමණි. අවසරය ලබා දීමට පෙර පළමු බිරිඳගේ පැමිණීම සහ ඇයගේ උපදෙස් ද ලබා ගත යුතුය.

ස්වාමි පුරුෂයාගේ බහු විවාහයකින් අනතුරුව බිරිඳට දික්කසාදය ලබා ගැනීමට ඇති අයිතිය

ඇෆ්ගනිස්ථානය (ෂියා), ඇල්ජීරියාව, බහරේනය, ඊජිප්තුව, ජෝර්දානය, ලෙබනනය, මොරිටේනියාව, මොරොක්කෝව, පලස්තීනය:

තම ස්වාමිපුරුෂයාට වෙනත් බිරිඳක් ගත නොහැකි බව කාන්තාවකට විවාහ ගිවිසුමේ නියම කළ හැකිය. ඇගේ ස්වාමිපුරුෂයා විවාහ ගිවිසුමේ මෙම කොන්දේසිය උල්ලංඝණය කරන්නේ නම් දික්කසාද වීමට කාන්තාවට අයිතියක් ඇත.

බංග්ලාදේශය, පකිස්ථානය:

නීතියේ නියමයන්ට පටහැනිව තම ස්වාමිපුරුෂයා අතිරේක භාර්යාවක් ගෙන තිබේ නම් භාර්යාවක් දික්කසාද වීමට ඉල්ලුම් කළ හැකිය.

ඇෆ්ගනිස්ථානය (සුන්නි), ඊජිප්තුව:

තම ස්වාමිපුරුෂයාගේ බහු විවාහය තමාට හානියක් බව පෙන්වමින් කාන්තාවකට දික්කසාද වීමට අධිකරණයට පෙත්සමක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

සමානාත්මතාව සහ යුක්තිය සහතික කරන්නේ කෙසේද?

බහු විවාහය මගින් ස්වාමිපුරුෂයන්ට, දැනට සිටින සහ පසුකාලීන භාර්යාවන්ට සහ එම විවාහයන්ගෙන් ළමයින්ට සිදුවිය හැකි හානිය මෙන්ම එය විසින් ඇති කළ හැකි සමාජීය ගැටලු ද සැලකිල්ලට ගෙන, රාජ්‍යයන් ඒක විවාහ දිරි ගැන්වීම, බහු විවාහ සීමා කිරීමට සහ අවසානයේදී එය මුළුමනින්ම තහනම් කිරීම සඳහා පියවර ගත යුතුය. ආගමික නායකයින්, ඇදහීම පදනම් කරගත් සමාජ ආයතන සහ ප්‍රජා සංවිධාන, පාසල් සහ පවුල්, බහු විවාහයට හේතු වන සාධක සොයා බැලීමට සහ එයින් ඇතිවන ගැටලු විසඳීමට රාජ්‍යයන් සමඟ එක්ව කටයුතු කළ යුතුය.

සූරා ආර්-රූම් 30:21 මෙසේ පැහැදිලි කරයි: 'තවද, ඔබ ඔවුන් සමඟ සන්සුන්ව වාසය කරන පිණිස, ඔහු ඔබ අතරේ සිටින සහකරුවන් ඔබ උදෙසා මැවූ සේක. තවද, ඔහු ඔබගේ (හදවත්) අතර ප්‍රේමය හා දයාව ඇති කළේය. එයින් පිළිබිඹු වන අය සඳහා ය.'මෙ ය කළ හැක්කේ එකිනෙකාට කැපවී තම විවාහය තුළ එකිනෙකා ශක්තිමත් කර ගත හැකි කලත්‍රයන් දෙදෙනෙකු අතර පමණි.

ඒක විවාහ ක්‍රමය කාලත්‍රයින්ගේ, දරුවන්ගේ සහ පවුල්වල සුභසිද්ධිය සඳහා සුදුසුම විවාහ ක්‍රමය ලෙස දිරි ගැන්වීම.

සියලු විවාහ සඳහා පිළිගත් ක්‍රමය ඒක විවාහ ක්‍රමය විය යුතුය

ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීම්

අල්-කුරානය අනාථ දරුවන් සහ වැන්දඹුවන් සම්බන්ධයෙන් බහු භාර්යාවන්ට ඉඩ දී ඇත්තේ ස්වාමි පුරුෂයාට ඔවුන් කෙරෙහි සමාන හා සාධාරණ ලෙස කටයුතු කළ හැකි නම් පමණි. එය මුළුමනින්ම පාහේ කළ නොහැකි දෙයක් බව ද අනතුරුව එය පවසයි.

අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම්

විවාහ වීමේ දී, විවාහය අතරතුර සහ එය විසුරුවා හැරීමේ දී පිරිමින්ට සහ කාන්තාවන්ට සමාන අයිතීන් හිමි වන බවට රාජ්‍යයන් තහවුරු කළ යුතුය. බහු විවාහ මෙම ප්‍රමිතියට පටහැණි ය.

රාජ්‍ය නීති

විවාහයක දී සියලු කාන්තාවන්ට සහ පිරිමින්ට සමානව සැළකිය යුතුය යන්න සමානාත්මතාව සහ වෙනස් කොට නොසැලකීම පිළිබඳ ප්‍රතිපාදනවලට ඇතුළත් ය. බහුවිවාහවල දී මෙයට ඉඩ නොලැබේ.

ජීවන යථාර්ථයන්

බහු විවාහ දැනට සිටින හා අනතුරුව එන භාර්යාවන්ට සහ ඔවුන්ගේ දරුවන්ට මෙන්ම ස්වාමි පුරුෂයින්ට පවා හානිකරය. පවුල තුළ සහ සමාජය තුළ හිංසනය ඉහළ යාමට එමගින් මග පෑදිය හැකිය.

ප්‍රකාශනය MUSAWAH 2021

musawah

මෙම ප්‍රතිපත්ති පත්‍රිකාව මුස්ලිම් පවුල් නීතියේ ප්‍රධාන ගැටළු සාකච්ඡා කරන ලේඛන මාලාවක කොටසකි. ඒවා www.musawah.org වෙබ් අඩවිය තුළින් ලබා ගත හැකිය.

මුස්ලිම් පවුල් නීති ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳ පොදු මූලාශ්‍ර සහ මෙම සංක්ෂිප්තය තුළ භාවිතා කර ඇති මූලාශ්‍ර සඳහා, Musawah වෙබ් අඩවියේ අදාළ පිටුවට පිවිසෙන්න.

මෙම ලේඛනය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා අරාබි රාජ්‍යයන් සඳහා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තා කලාපීය වැඩසටහන විසින් අරමුදල් සපයන ලද අතර ස්වීඩන් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සහයෝගීතා ඒජන්සිය (සිඩා) විසින් අරමුදල් සපයනු ලබන 'ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවී සමානාත්මතාවය සඳහා පිරිමි සහ ගැහැණු' වැඩසටහනේ රාමුව තුළ එය සිදු කරන ලදී. ප්‍රකාශිත අදහස් Musawah හි අදහස් වන අතර අනිවාර්යයෙන්ම කිසිදු අරමුදල් සම්පාදකයෙකුගේ අදහස් නියෝජනය නොකරයි.

ද්‍රව්‍යමය ලාභ ලබා ගැනීමේ අදහසක් නොමැතිව මෙම ප්‍රකාශනයේ ඕනෑම කොටසක් පිටපත් කිරීම, ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම, අනුවර්තනය කිරීම, නැවත ලබා ගැනීමේ පද්ධතියක ගබඩා කිරීම හෝ ඕනෑම ආකාරයකින් සම්ප්‍රේෂණය කිරීම හෝ දේශීය අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා උපයෝගී කර ගත හැක. තවද, සියලු පිටපත්, ප්‍රතිනිෂ්පාදනය, අනුවර්තනයන්, සහ පරිවර්තන Musawah මූලාශ්‍රය ලෙස සඳහන් කළ යුතුය. ඕනෑම ප්‍රතිනිෂ්පාදනයක, අනුවර්තනයක හෝ පරිවර්තනයක පිටපතක් Musawah වෙත එහි වෙබ් අඩවියේ සඳහන් කර ඇති ලිපිනයට එවිය යුතුය.

www.musawah.org | musawah@musawah.org | fb/ig : musawahmovement | twitter : @musawah